"Nə zaman o zənglər sussa, onda mən də olmayacağam"

Çoxsaylı mahnıların müəllifi, tanınmış bəstəkar, Əməkdar incəsənət xadimi Ruhəngiz Qasımova 1940-cı ildə Bakıda dünyaya gəlib. Ovaxtkı Azərbaycan Dövlət Televiziyası və Radiosunda işə baslayıb, sonralar radionun Uşaq verilişləri redaksiyasında redaktor kimi fəaliyyətini davam etdirib.

Musiqi sənətinə gəlişi barədə özü belə deyirdi: "Gözümü açandan Şövkət Ələkbərovanın, Sara Qədimovanın, Bülbülün, Rəşid Behbudovun mahnıları ilə böyümüşəm. Radıonun qarşısında oturub saatlarla onlara qulaq asardım". Musiqiyə olan bu həvəsi onu 1954-cü ildə Asəf Zeynallı adına Musiqi Texnikumuna gətirib. Burada Müthəd Əhmədovdan bəstəkarlıq dərsi alan Ruhəngiz Qasımova 1958-ci ildə ali musiqi təhsilini Üzeyir Hacıbəyov adına Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasında davam etdirib. Ürəyi musiqi ilə döyünən gənc xanıma burada zəmanəmizin görkəmli bəstəkarı Cövdət Hacıyevdən dərs almaq nəsib olur. Özünün də dəfələrlə dediyi kimi, məhz Cövdət Hacıyevin dərsləri, onunla ünsiyyət Ruhəngizin kamil bir bəstəkar kimi püxtələşməsində böyük rolu olur. Ruhəngiz xanım konservatoriyada təhsil aldığı illəri belə xatırlayardı: "Bir sonata formasının ekspozisiyasını altı-yeddi variantda dərsə aparırdıq, müəllimimiz yenə də razı qalmırdı. Beləcə, Cövdət Hacıyev tələbələrinə özlərinə qarşı tələbkarlığı öyrədirdi".

Gənc bəsətəkarın 20 yaşı olanda atası dünyadan köçür. Ata itkisini musiqi ilə ifadə etməyə çalışan gənc xanım "İntizar" mahnısını yazır. Mahnını ifa etmək üçün dünyaşöhrətli sənətkar Rəşid Behbudova müraciət edir. Tələbə qızın mahnısı böyük sənətkarın ürəyincə olur və mahnını məmnuniyyətlə ifa edəcəyini bildirir. Beləliklə, gənc bəstəkar Ruhəngiz Qasımovanın Rəşid Behbudovla yaradıcılıq əlaqələri başlayır. Rəşid Behbudovun ifasında səslənən "Anacan, dostum evlənir" mahnısı hər iki sənətkarı xalqa daha da sevdirir. Bəxtiyar Vahabzadənin sözlərinə yazılan və dahi Rəşid Behbudovun ifasında səslənən "Laylay" mahnısı da bəstəkarın bu janrda yazdığı ilk nümunələrindəndir. Bəstəkarın "Utancaq oğlan", "Gəlmirsən, gəlmə" kimi lirik mahnıları ilə yanaşı, müğənnidən güclü səs tələb edən "Azərbaycan" mahnısı da bu janrın təkrarsız incilərindəndir.

Azərbaycan musiqi mədəniyyətinə, incəsənətinə böyük töhfələr verən bəstəkar Ruhəngiz Qasımova ürəyəyatımlı, lirik, vətənpərvərlik mövzulu çoxsaylı mahnılara, musiqi əsərlərinə məlliflik edib. Teletamaşalara aparan yol isə hələ tələbə ikən 1961-ci ildə Naxçıvan Dövlət Dram Teatrında hazırlanan "Kölgəli dağ" tamaşasına (quruluşçu rejissor, Xalq artisti Tofiq Kazımov) yazdığı musiqidən başlayıb.

Hekayələri "Ədəbiyyat və incəsənət" qəzetində, "Azərbaycan", "Ulduz" jurnallarında dərc olunan Ruhəngiz xanım 1970-ci ildə "Babamın muzeyi" adlı ilk hekayələr kitabı çapdan çıxdıqdan sonra özünü dramaturgiya sahəsində də sınayır. "Yollar görüşəndə" televiziya tamaşasını yazır. Musiqisi və liberettosu Ruhəngiz Qasımovaya məxsus olan əsər rejissor Ramiz Mirzəyevin quruluşunda televiziya tamaşası kimi zamanında çox böyük uğur qazanır. Bəstəkar daha sonra "Məzəli əhvalatlar" musiqili komediyasını yazır. 1979-cu ildə səhnəyə qoyulan bu əsər uzun illər teatrın repertuarından düşmür. Onun əsərləri arasında "Quyu" tamaşasına musiqi , "Qızıl oğlan", "Ömrün yolları" və "Qonşu qonşu olsa" musiqili nağıl yaradıcılığında xüsusi yer tutur. Filmoqrafiyasında 50-ə yaxın filmi olan Ruhəngiz Qasımova 75 yaşında Yazıçılar Birliyinə üzv olub. Özünüzü daha çox bəstəkar, yoxsa yazıçı hesab edirsiniz sualına isə həmişə belə cavab verib: "Musiqi bəstələyəndən sonra yazı masama hücum çəkirəm. Nəsə yazıram, o da alınmayanda mahnı bəstələyirəm".

Xanım bəstəkar mətbuata verdiyi açıqlamasında özünü belə xarakterizə etmişdir: "Fikrət Qoca zəng edib təzə mahnı mətnlərini deyirdi. Bizim iş prinsipimiz çox orijinal idi. O bilirdi ki, mən makinadan çıxan mətnlə işləmirəm. Ya gərək əl yazısı olsun, ya da o diktə eləsin, mən əllə yazım. Hər gün mütaliə edirəm. 20 ildir "Soverşenno sekretno", "Sobesednik" və başqa jurnallara abunəyəm. Hər gün krossvord edirəm, krossvord edəndə beyin itiləşir. Özü də mən bizim krossvordları xoşlamıram, çox bəsitdilər. Nərd oynamağı xoşlayıram. Yoldaşımla nərd oynayırıq. Nəvəmlə şahmat oynayıram. Nərd üçün ölürəm. Cığal da deyiləm. Mən "azartnı" adamam. Riskə getməyi xoşlayıram".

Görkəmli sənətkarın yeganə qızı Honq-Konqda yaşayırdı. Ruhəngiz xanım vaxtaşırı qızına baş çəkmək üçün Çinə gedərdi. Mətbuata açıqlamasında özü bu barədə belə demişdir: "Mən Bakıda doğulmuşam, burada böyüyüb, buranın havasını udmuşam. Honq-Konqa qızımın yanına gedəndə darıxıram. Çünki orada heç kim məni telefonla axtarmır. Amma burada üç mobil telefonum, iki ev telefonum var. Hər gün o telefonlardan mənə zənglər gəlir. Nə zaman o zənglər sussa, deməli, onda mən də olmayacağam".

Bir gün ona olunan zənglər cavabsız qalır. Əməkdar incəsənət xadimi 2022-ci il oktyabrın 9-da Honq-Konqda vəfat edir. Vəsiyyəti ilə Bakıda dəfn olunur.

Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

Azərbaycan.-2025.- 8 iyul (№ 137).- S.11.